แผนผังความสัมพันธ์สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

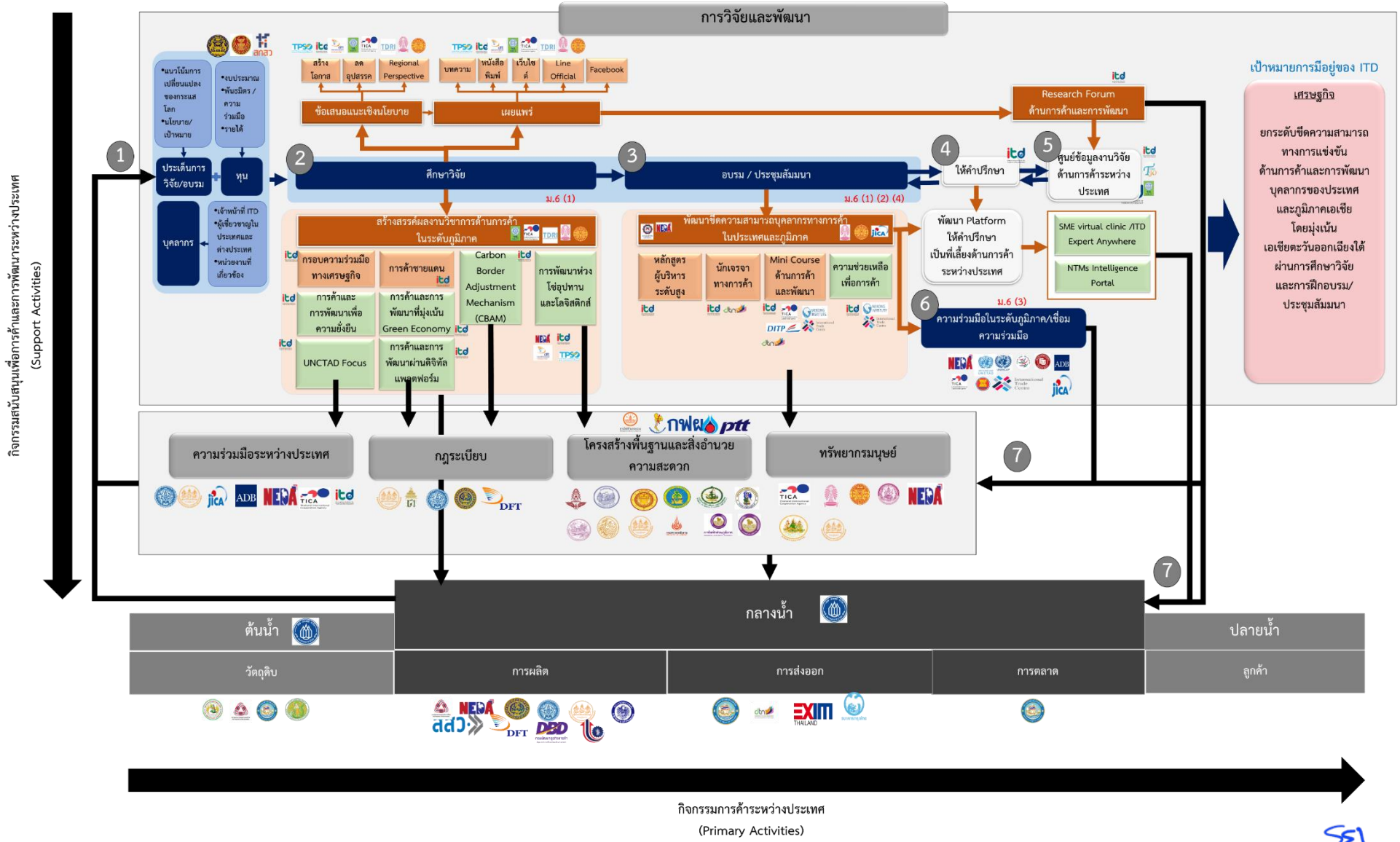

หมายเหตุ

สำนักงบประมาณ
ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา
กระทรวงการต่างประเทศ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กระทรวงการคลัง
กรมท่าอากาศยาน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กรมการค้าต่างประเทศ
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมศุลกากร
Thai Journals Online
การรถไฟแห่งประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
กรมทางหลวง
กรมทางหลวงชนบท
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
การประปาส่วนภูมิภาค
กรมการขนส่งทางบก
กระทรวงคมนาคม
กระทรวงพลังงาน
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงแรงงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สมาคมเกษตรกรไทย
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สมาคมธนาคารไทย
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
International Trade Centre
องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น
United Nations Conference on Trade and Development
United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
World Trade Organization
Foreign Trade University
ASEAN Secretariat
ธนาคารพัฒนาเอเชีย

คำอธิบายบทบาทสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

1. เป้าหมายของการมีอยู่ของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

ด้านเศรษฐกิจ คือ ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้าและการพัฒนาบุคลากรของประเทศ และภูมิภาคเอเชีย โดยมุ่งเน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านการศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม/ประชุมสัมมนา

2. กลไก / องค์ประกอบ (Mechanism) ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ

ระบบนิเวศ (Ecosystem) ของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ได้ประยุกต์ห่วงโซ่คุณค่าของ Michael Porter ที่มีการพิจารณาองค์ประกอบของกิจกรรมการค้าและการพัฒนาระหว่างประเทศจากกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศ (Primary Activities) ในส่วนของภาคเอกชนที่ต้องขับเคลื่อนตั้งแต่ต้นน้ำ (วัตถุดิบ) กลางน้ำ (การผลิต การส่งออก และการตลาด) และปลายน้ำ (ลูกค้า) และกิจกรรมสนับสนุนเพื่อการค้าและการพัฒนาระหว่างประเทศ (Support Activities) ที่จะช่วยเพิ่มคุณค่า ซึ่งเป็นส่วนที่ภาครัฐต้องจัดเตรียมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน คือ การวิจัยและพัฒนา ซึ่งกลไก/องค์ประกอบระบบนิเวศ (Ecosystem) ของ สคพ. ประกอบด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรมนุษย์ โดยกลไกในการดำเนินงานของ สคพ. มีดังนี้

แนวทางการดำเนินงานของ สคพ. เพื่อบรรลุพันธกิจในการจัดตั้ง

1) **ปัจจัยนำเข้า (Input)** ปัจจัยนำเข้าสำคัญในการดำเนินงานของ สคพ. ได้แก่

- ประเด็นการวิจัย/อบรม ที่เป็นการกำหนดทิศทางการวิจัยและอบรมของ สคพ. ซึ่งได้มาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก นโยบาย/เป้าหมายของประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และเป้าหมายระดับนานาชาติ รวมทั้งความต้องการจากการกลุ่มเป้าหมายภายในประเทศ คือ ภาครัฐที่จัดเตรียมปัจจัยสนับสนุนให้แก่ภาคเอกชน (ความร่วมมือระหว่างประเทศ กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรมนุษย์) และภาคเอกชน โดยเฉพาะในส่วนของกลางน้ำ (การผลิต การส่งออก และการตลาด) ที่มีการติดต่อการค้าระหว่างประเทศ

- **ทุน** คือ งบประมาณที่ใช้สำหรับการดำเนินงาน ได้แก่ งบประมาณที่จัดสรรโดยสำนักงบประมาณ ทุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทุนจากพันธมิตรที่เกิดจากความร่วมมือทั้งจากองค์กรในประเทศและต่างประเทศ และจากการหารายได้ผ่านการวิจัยและฝึกอบรมของ สคพ.

- **บุคลากร** คือ เจ้าหน้าที่ สคพ. ผู้เชี่ยวชาญในประเทศและต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การศึกษาวิจัย: การศึกษาวิจัยและสร้างผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ เป็นพันธกิจหลักของ สคพ. ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการด้านการค้าในระดับภูมิภาค โดยที่ผ่านมา สคพ. มุ่งเน้นงานวิจัยในประเด็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดนเป็นหลัก และต้องการที่จะขยายขอบเขตการวิจัยในด้านการค้าและการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน (Sustainable) Carbon Border Adjustment Mechanism การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์การค้าและการพัฒนาที่มุ่งเน้น Green Economy และมุ่งเน้นประเด็นตามที่ UNCTAD ให้ความสำคัญ เพื่อ**สร้างข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในระดับภูมิภาค และ**เผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณะ**ผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งการจัดงาน Research Forum ประจำปีของ สคพ. ที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

3) การอบรมและการจัดประชุมสัมมนา: สคพ. มีพันธกิจด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการค้าในระดับภูมิภาค มีขีดความสามารถทางการค้าและก้าวทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงโลก โดยที่ผ่านมา สคพ. มุ่งเน้นการอบรมในหลักสูตรนักเจรจาทางการค้า หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง (มุ่งเน้นผู้กำหนดนโยบาย) และ Mini Course ด้านการค้าและการพัฒนาที่เป็นประเด็นร้อนหรือประเด็นเฉพาะกิจ ซึ่งในระยะต่อไปจะดำเนินการขยายขอบเขตสู่การบูรณาการความช่วยเหลือเพื่อการค้าในประเทศเพื่อนบ้าน (Aid for Trade Integration in Neighboring Countries) ในด้านการพัฒนาบุคลากรมากยิ่งขึ้น เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนา **Platform ให้คำปรึกษา**เป็นพี่เลี้ยงด้านการค้าระหว่างประเทศให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ และผู้ประกอบการภาคเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4) การบริการด้านการให้คำปรึกษา: สคพ. มีองค์ความรู้ และฐานข้อมูลทางวิชาการและหลักสูตรการอบรมที่ได้พัฒนาขึ้น และสามารถขยายบริการไปสู่การดำเนินการให้คำปรึกษาหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในส่วนของการบริการ

ด้านวิชาการ (สร้างรายได้) และการให้คำปรึกษาผ่าน **Platform ให้คำปรึกษา** ที่จะพัฒนาไปสู่ SME virtual clinic / ITD Expert Anywhere และ NTMs Intelligence Portal

5) ศูนย์ข้อมูลงานวิจัยด้านการค้าระหว่างประเทศ: สคพ. มีศักยภาพในการเป็นองค์กรตัวกลางที่จะเชื่อมโยงการดำเนินงานและการแลกเปลี่ยนผลงาน/ข้อมูลด้านการค้าและการพัฒนาบุคลากรระหว่างประเทศไทยและองค์กรระหว่างประเทศ ดังนั้น ในการขยายการดำเนินงานของ สคพ. จึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาการเป็นศูนย์รวบรวมงานวิจัย/วิชาการด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะที่องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพันธมิตรได้ดำเนินการ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่สนใจ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สำคัญๆ และน่าเชื่อถือ

6) เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภูมิภาค โดย สคพ. เป็นตัวกลางในการเชื่อมความร่วมมือในระดับภูมิภาคทั้งในด้านการวิจัยและพัฒนา และการอบรมบุคลากร ซึ่งเป็นเป็นข้อได้เปรียบในการเป็นหน่วยงานที่ก่อตั้งโดย UNCTAD ในการมีบทบาทในเวทีนานาชาติ ในฐานะหน่วยงานที่มีความเป็นกลางในด้านการพัฒนาเชิงวิชาการในด้านการค้าและการพัฒนาระหว่างประเทศ

7) กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ผลงานวิจัยและเข้าร่วมอบรม/กลุ่มพันธมิตร: การดำเนินงานของ สคพ. ทั้งในส่วนของผลงานวิจัยและการอบรม/สัมมนา จะส่งต่อไปสู่กลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มหลัก คือ

- **ในประเทศ** ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐของไทยในกลุ่มกิจกรรมสนับสนุนเพื่อการค้าและการพัฒนาระหว่างประเทศ (Support Activities) ที่ส่งต่อนโยบาย/เป้าหมายของประเทศสู่ประเด็นการวิจัยและอบรมของ สคพ. รับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และสั่งการสู่การปฏิบัติ และหน่วยงานภาคเอกชนกลุ่มกลางน้ำ จากกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศ (Primary Activities) ที่ส่งต่อความต้องการและเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากรด้านการค้าระหว่างประเทศ
- **ต่างประเทศ** ได้แก่ องค์กรระหว่างประเทศ ที่เป็นพันธมิตรความร่วมมือในระดับภูมิภาค/เชื่อมความร่วมมือกับ สคพ. ทั้งในด้านการวิจัย การอบรม/สัมมนา และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกัน

3. บทบาทของหน่วยงานภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ

1) กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ผลงานวิจัยและเข้าร่วมอบรม/ กลุ่มพันธมิตร

- **ในประเทศ :** ภาครัฐ อาทิ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการต่างประเทศ และภาคเอกชน อาทิ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย
- **ต่างประเทศ** อาทิ United Nations Conference on Trade and Development, United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, World Trade Organization, International Trade Centre, ASEAN Secretariat, Mekong Institute, Foreign Trade University

2) กลุ่มผู้ให้ทุนวิจัย/อบรม : สำนักงบประมาณ ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3) กลุ่มศึกษาวิจัย: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กรมการค้าต่างประเทศ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

4) กลุ่มอบรม/สัมมนา: กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) International Trade Centre และ Mekong Institute

5) ศูนย์ข้อมูลงานวิจัยด้านการค้าระหว่างประเทศ: อาทิ Thai Journals Online และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

4. Road Map การยกระดับ สคพ. สู่องค์กรด้านวิชาการระหว่างประเทศ

เพื่อให้การดำเนินของสถาบันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้าและการพัฒนาบุคลากรของประเทศ และภูมิภาคเอเชีย โดยมุ่งเน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านการศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม/ประชุมสัมมนา สคพ. จึงมีระยะการพัฒนาดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างผลงาน เป็นระยะของการปรับปรุงและพัฒนาผลงานและภาพลักษณ์ของ สคพ. ให้เป็นที่รู้จักในเวทีนานาชาติ

ระยะที่ 2 ขยายกลุ่มลูกค้าในระดับนานาชาติ การสร้างรายได้ในด้านการวิจัยและการฝึกอบรม จากกลุ่มลูกค้าในระดับนานาชาติ

ระยะที่ 3 องค์กรด้านวิชาการระหว่างประเทศ สคพ. เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติด้านวิชาการ โดยมีฐานลูกค้าที่มั่นคง และมีระบบสมาชิกในระดับนานาชาติ นำไปสู่การสร้างรายได้อย่างยั่งยืน